

A12-blokkeerders Extinction Rebellion winnen zaak tegen Nederland bij Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Amsterdam, 3 april 2025 – Vier demonstranten van Extinction Rebellion, die in 2022 en 2023 opriepen tot het blokkeren van de A12 in Den Haag, hebben daarvoor ten onrechte een gebiedsverbod opgelegd gekregen. Dat heeft de Nederlandse regering tegenover het Europees hof voor de rechten van de mens (EHRM) erkend. Door het opleggen van het gebiedsverbod is de demonstratievrijheid van de vier demonstranten, die beschermd wordt door artikel 11 van het Europees verdrag voor de rechten van de mens, geschonden, zo zegt de regering.

De demonstranten klaagden Nederland in 2023 aan bij het EHRM wegens schending van hun fundamentele recht op vreedzame vergadering. Doordat Nederland die schending heeft erkend, is de procedure vandaag beëindigd. De zaak is vandaag [naar buiten gebracht door het EHRM](#).

Opmerkelijk is dat de gebiedsverboden vorige week nog [in het Nederlands Juristenblad](#) verdedigd werden door een officier van justitie en een wetgevingsjurist van het ministerie van BZK: “aan het vereiste dat daadwerkelijk een ernstige verstoring van de openbare orde had plaatsgehad werd in [deze zaken] (...) voldaan.”

Drie van de vier demonstranten werden op 19 januari 2023 's ochtends vroeg van hun bed gelicht (de vierde was niet thuis) omdat zij op sociale media hadden opgeroepen om mee te doen met het blokkeren van de A12 in Den Haag. Daarop legde de officier van justitie hun een gebiedsverbod op voor de A12 en omstreken met een duur van drie maanden. De rechtbank in Den Haag liet in een beroepsprocedure de verboden grotendeels in stand. Nederland erkent nu dat die beslissingen onjuist zijn en een schending opleveren van het recht op vreedzame vergadering, het fundamentele recht dat onder meer de demonstratievrijheid beschermt. De regering heeft ook spijt betuigd over deze gang van zaken aan het EHRM en de demonstranten € 900 smartengeld aangeboden en een vergoeding van alle gemaakte advocaatkosten in zowel de Nederlandse als Europese procedure.

Tessel Hofstede (één van de in het gelijkgestelde demonstranten):

“Op 28 januari 2023 zat ik noodgedwongen thuis terwijl mijn mederebellen op de A12 gebruik maakten van hun demonstratierecht. Dit was niet alleen frustrerend maar ook onrechtvaardig. Al in 2009 beloofde de Nederlandse regering te stoppen met fossiele subsidies. Sindsdien zijn deze vereenvoudigd. Daarom moet ik elke gelegenheid grijpen om te protesteren tegen deze waanzin. Dat het OM mijn demonstratierecht ten onrechte heeft ingeperkt is onacceptabel.”

Jelle de Graaf (één van de vier demonstranten) voegt toe:

“Dit is het zoveelste recente voorbeeld van de criminalisering van vreedzame demonstranten. Laten we hopen dat dit een wake-up call is voor rechters in Nederland; hebben ze hun grondrechten helder of laten ze zich te makkelijk meevoeren in de rechtse retoriek van repressie?”

Willem Jebbink, advocaat van de demonstranten:

“Dit is een klinkende overwinning, maar het is zorgelijk dat Nederlandse rechters demonstratievrijheid onvoldoende beschermen. Nederland is in november 2023 voor het eerst in de historie door het EHRM veroordeeld wegens een inbreuk op de demonstratievrijheid. Vandaag is zo'n inbreuk door Nederland zelf erkend. Een derde demonstratiezaak is vorige week door het Europees hof in onderzoek genomen. Dat moeten Nederlandse rechters zich aantrekken. Ik zie gelukkig toenemend dat rechters de juiste rechtsbescherming bieden, maar sommige rechters hebben nog steeds niet goed door hoe terughoudend zij moeten zijn met het opleggen van repressieve maatregelen aan vreedzame betogers.”